

Univerzita Pardubice

Fakulta restaurování

Jiráskova 3

L i t o m y š l
570 01

Kaple sv. Isidora v Křenově. Praktická část: komplexní restaurování štukové plastiky andílka z interiéru kaple sv. Isidora v Křenově. Teoretická část: Kaple sv. Isidora a její sochařská výzdoba. Bakalářská práce Daniela Bartoše, oponentský posudek

Bakalářská práce Daniela Bartoše o průběhu restaurování štukového andílka v interiéru raně barokní hřbitovní kaple v Křenově je jen malou částí značně unikátní a ojedinělé výzdoby tohoto Gesamtkunstwerku – kaple sv. Isidora v této obci. Stav výzdoby jsem měl možnost posoudit několikrát před zahájením prací, s výsledkem jsem byl podrobně seznámen Danielem Bartošem po dokončení restaurování in situ.

Praktická část bakalářské práce je pojednána velmi podrobně, což lze jen kvitovat s povděkem. Jsou uvedeny základní údaje o památce a její popis, je podrobně popsáno a zdokumentováno poškození andílka. Následuje pojednání o restaurátorském průzkumu a vytyčení jeho cílů, podrobné vyhodnocení zjištěných údajů včetně měření vlhkosti a teploty v interiéru a posouzení materiálového složení restaurovaného artefaktu. Koncepce restaurátorského zásahu vychází z provedeného průzkumu, ze zkoušek technologických postupů, restaurátorský zásah akceptuje tato zjištění, jak dokládá obsáhlý popis restaurování. Restaurátor správně odmítl provést transfer andílka (jak to požadovalo závazné stanovisko), kde by hrozilo jeho vážné poškození. Kladně je nutné hodnotit i otázku rekonstrukcí, kde nejsou doklady o původní podobě, a které jsou provedeny na separační vrstvu s možností jejich odstranění a nové provedení při nález nových podkladů pro rekonstrukci. I rekonstrukce hudebního nástroje je vhodně odvozena od obdobného u vedlejšího andílka včetně použití novodobých materiálů. Konečná podoba restaurovaného andílka bude řešena, jak správně uvádí restaurátor, až při dokončování restaurování celého interiéru kaple. V doporučeném režimu údržby památky bylo vhodné uvést i nutnost měřit vlhkost i teplotu po dokončení restaurování celého interiéru s upozorněním na okamžité řešení problematiky klimatu v kaple. Grafická i obrazová příloha je velmi podrobná, vypovídající, kladně je třeba hodnotit zákresy poškození andílka, místa odběrů vzorků k analýzám a jejich výsledky, i dokumentaci průběhu restaurátorského zásahu.

Daniel Bartoš v praktické části bakalářské práce prokázal velmi dobrou orientaci v otázkách restaurátorských postupů a zásahů.

Teoretická část bakalářské práce je na rozdíl od praktické části stručná. Je zde uveden určitý přehled dat o Křenovu bez vzájemných vazeb a bez návaznosti na sochařskou výzdobu kaple. Zde chybí srovnání s případnou obdobnou výzdobou a alespoň pokus o její zařazení do tvorby první třetiny 18. století hlavně na Moravě. V této části bakalářské práce je sice vhodně uveden

popis a lokalizace památky, ale příklady obdobných centrál, které jsou porovnávány s křenovskou kaplí, jsou vybrány nahodile a chybí, jak již uvedeno, komparace sochařské výzdoby. Domnívám se, že tato část bakalářské práce, která má podle názvu pojednávat o kapli a její sochařské výzdobě, byla předkladatelem zpracována v časové tísní.

Některé konkrétní připomínky:

- 4. list a str. 40 – v přehledu literatury je třeba uvádět i literaturu, na kterou se odkazuje v poznámkách
- str. 3 a 4 – poznámky je třeba psát jedním způsobem (in:)
- str. 4 a str. 33 – je zde nesrovnalost, je uvedeno, že kaple je z roku 1701 a dále, že podnět ke stavbě dal v roce 1705 farář J. B. R. Schindler. U části Odborné práce je třeba uvádět, kde jsou uloženy
- str. 6 – v nikách je sv. Isidor, patrně sv. Notburga (?), Adam, Eva a zatím neznámý mučedník (chybí snaha o potvrzení sv. Notburgy i alternativní určení mučedníka). Bylo by vhodné zde rovněž uvést, že některá literatura uvádí autora maleb Jana Kryštofa Handkeho (1694-1774), přestože to on ve své autobiografii neuvádí, na rozdíl od maleb v křenovském kostele z roku 1729
- str. 29 – uvádět literaturu, z které je čerpána historie Křenova
- str. 30 – obraz P. J. B. R. Schindlera, chybí umístění obrazu a jeho vročení
- str. 31 – František Josef Seitl se narodil v roce 1704. Severin Tischler - autorství dřevěných nadživotních zlacených soch evangelistů v Moravské Třebové, kde se mají nacházet, nedošlo zde k záměně s reliéfy těchto světců na kazatelně ve farním kostele? Jiří František Pacák – uváděná autorství by bylo vhodné konfrontovat s nejnovějšími názory – viz Martin Pavlíček, Severin Tischler, sochař pozdního baroka na pomezí Čech a Moravy, Muzeum umění Olomouc (katalog výstavy), Olomouc 2008, zde i další literatura. Obdobné to je i u Řehoře Thényho, zde např. Miloš Stehlík, Heinz, Pacák, Thény, Rohrbach nebo Tischler, SPFFBU, F 26-27, 1982-1983. Miloš Stehlík, Nástin dějin sochařství 17. a 18. věku na Moravě, SPFFBU, F 19-20, 1975-1976. Miloš Stehlík, Sochařství vrcholného baroka na Moravě, in: Dějiny českého výtvarného umění II/2, Academia, Praha 1989. Ivo Krsek, Zdeněk Kudělka, Miloš Stehlík, Josef Válka, Umění baroka na Moravě a ve Slezsku, Academia, Praha 1996. K architektuře také Zdeněk Kudělka, Architektura od 90. let 17. do 30. let 18. století na Moravě, in: Dějiny českého výtvarného umění II/2, Academia, Praha 1989. Velmi špatné je připsání skupiny soch před kostelem v Kunčíně G. Hedrichovi (?). To je dílo olomouckého sochaře Jana Sturmera a jeho dílny (od něho je i morový sloup na náměstí v Moravské Třebové – např. Ivana Maxová, Vratislav Nejedlý, Miloš Suchomel, Pavel Zahradník, Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v okrese Svitavy, Státní ústav památkové péče, Praha 1997, Vratislav Nejedlý, Pavel Zahradník, Mariánské, trojiční a další světecké sloupy a pilíře v Pardubickém kraji, Argo, Praha 2008)
- str. 34 – je dobré uvedení chronologie oprav, zde by bylo vhodné projít ještě spisový archív NPÚ v Brně a v Pardubicích a opět uvést uložení citované literatury.

I přes uvedené připomínky (hlavně k teoretické části předložené práce) a hlavně vzhledem k velmi dobré praktické části a k odbornému provedení restaurování andílka v křenovské kapli, doporučuji bakalářskou práci Daniela Bartoše k obhajobě a navrhuji stupeň velmi dobře mínus.

Pardubice 10. 9. 2012

PhDr. Václav Paukr 